TANGAZO LA SERIKALI Na………………….la tarehe………………..

SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA MIJI)

(SURA YA 288)

SHERIA NDOGO

Zimetungwa chini kifungu cha 89

SHERIA NDOGO ZA (HIFADHI YA MAZINGIRA) ZA HALMASHAURI YA MANISPAA YA LINDI ZA MWAKA 2014

SEHEMU YA KWANZA: UTANGULIZI

Jinan a mwanzo wa kuanza kutumika	1.	Sheria Ndogo hizi zitaitwa Sheria Ndogo za (Hifadhi ya Mazingira ya) za Halmashauri ya Manispaa ya Lindi za mwaka 2014 na zitaanza kutumika baada ya kutangazwa katika Gazeti la Serikali
Matumizi	2.	Sheria Ndogo hizi zitatumika katika Halmashauri
Tafsiri	3.	Katika Sheria Ndogo hizi isipokuwa pale itakapoelezwa Vinginevyo "Afisa mwidhinishwa'' maana yake ni afisa maliasili, afisa kilimo na mifugo pamoja na afisa yeyote wa Halmashauri atakayeteuliwa kusimamia utekelezaji wa Sheria Ndogo hizi.
		''Eneo la Hifadhi'' ni maeneo ya milima, mbuga za wanyama, maeneo ya vyanzo vya maji,hifadhi ya misitu,miteremko na maeneo mengine ambayo yatatangazwa na Halmashauri kuwa ni maeneo ya hifadhi.
		"Halmashauri" maana yake ni Halmshauri ya Manispaa ya Lindi.
		"Hifadhi ya Mazingira" maana yake ni utunzaji endelevu wa ardhi, mimea, hewa, viumbe hai na visivyo hai na vyanzo vya maji vinavyozingatia masharti na maelekezo yatakayotolewa na afisa mwidhinishwa chini ya Sheria Ndogo hizi au Sheria nyingine yeyote.

‘’kiwanda’’ maana yake ni jengo au kundi la majengo au eneo ambapo vitu vinatengenezwa.

‘’Kuvuna misitu’’maana yake ni pamoja na kufyeka,kukata au kung’oa miti,visiki.

“Maeneo ya malisho” maana yake ni pamoja na sehemu zote ambazo zimetengwa na Halmashauri.

“Maji” kama ilivyotafsiriwa katika Sheria ya usimamizi Mazingira Na. 20 ya Mwaka 2004 ni pamoja na maji ya kunywa, ya mito, vijito, maji yanayotiririka, yaliyohifadhiwa, yaliyo katika visima, mabwawa, mifereji, madimbwi, maziwa, maji yaliyoko chini ya ardhi, na maji yaliyoko katika mkondo.

“Maji taka” kama ilivyo katika Sheria ya usimamizi wa Mazingira Na.20 ya Mwaka 2004 ni pamoja na taka zinazotokana na kinyesi, mkojo na jasho, uchafu wa majimaji kutoka majumbani, taasisi, majengo ya biashara na viwandani.

“Mazao ya misitu” maana yake kama ilivyotasfiriwa katika Sheria ya Misitu na.14 ya mwaka 2002 chini ya kifungu no. 2 ni kitu chochote kinachopatikana au kuzalishwa kutokana na miti, mazao yanayoota au kupatikana msitu ni, ambayo ni pamoja na mianzi, magamba, mkaa, kuni, miti, fito mbao, mbegu za miti, nta, asali, utaa, matunda, upapi, majani ya kulalia wanyama majani, mizizi, gundi, utomvu, maranda, matete, kamba, makuti (mawale), nyuzi za wanyama, mimea (miti) na kitu chochote chenye uhai au kisicho na uhai kitakachotangazwa katika gazeti la Serikali kuwa ni zao la msitu.

“Mkurugenzi” maana yake ni Mkurugenzi wa manispaa ya Lindi

“Mazingira” kama ilivyotafsiriwa katika Sheria ya usimamizi wa Mazingira 2004 yanahusisha maumbile halisi yawazungukao binadamu ikiwa ni pamoja na hewa, ardhi, maji, tabia nchi, sauti, mwanga, harufu, ladha, vijiumbe hali za kibiolojia za wanyama na mimea, rasilimali za Kitamaduni na mausala ya uchumi jamii na inahusisha mazingira asilia na yaliyouondwa na binadamu na jisi yanavyoingilana.

“Mfugaji” maana yake ni mifugo mtu yeyote

anayejishughulisha na ufugaji mifugo katika eneo la Halmashauri.

“Mifugo” maana yake ni mifugo yoyote inayofugwa na binadamu.

“Misitu” maana yake ni eneo la ardhi ambalo limefunikwa angalau kwa asilimia 10 ya miti, uoto wa asili au iliyopandwa, au asilimia 50 au zaidi, ya vichaka na miti na miti inayoota upya ambayo itajumuisha aina yote ya misitu ya hifadhi ambayo itatangazwa chini ya Sheria ya Misitu Na.14 ya mwaka 2002 na mazao yote ya misitu ikijumuisha majani na nyasi ndani ya eneo la Halmashauri

“Taka” Kama ilivyo katika Sheria ya usimamizi mazingiria ya Mwaka 2004 maana yake ni kitu chochote kimiminika, kigumu, gesi na mionzi,kinachotoa harufu mbaya, au kilichohifadhiwa katika mazingira ya hali ya ujazo, uozo au hali nyingine yoyote inayosababisha uharibifu wa mazingira, ambayo inajumuisha taka.

“Taka Ngumu” Kama ilivyo katika Sheria ya usimamizi mazingira Na.20 ya Mwaka 2004 ni taka ambazo haziko katika umajimaji kutoka majumbani. Katika majengo ya biashara, viwandani na kutoka katika shughuli za kilimo, pamoja na taka za vyakula, karatasi plastic au taka laini zinazotokana na ujenzi au ubomoaji majengo utengenezaji bustani na shughuli za uchimbaji madini, mizoga ya wanyama na mabaki ya maari mabovu (scraps).

“Taka za Viwandani” Kama ilivyotafisiriwa katika Sheria ya usimamizi wa Mazingira Na. 20 ya mwaka 2004, maana yake ni:-
uchafu unaotokana na uzalishaji viwandani au uchafu usiotokana na uzalishaji viwandani ambao ni chanzo cha nishati, maji, mimea iliyotiwa dawa, au mawasiliano, pamoja na taka nyinginezo ngumu kama zilivyotafisiriwa katika Sheria ya Mazingira 2004 sehemu ya IX.

“Uchafu Hatari” Kama ilivyotafisiriwa katika Sheria ya Usimamizi wa Mazingira ya mwaka 2004. maana yake ni kitu chochote kigumu, chenye majimaji, gesi au taka zitokazo viwandani,au mafuta machafu, ambayo yanaleta athari za kikemia,kwa binadamu au mazingira.

“Uchafuzi wa Mazingira” kama ilivyo katika Sheria ya

usimamizi wa Mazingira Na. 20 ya Mwaka 2004 ni mabadiliko ya hali ya hewa ya moja kwa moja au yasiyo moja kwa moja, joto, kemikali, biolojia, au zana za mionzi katika mazingira ambayo zana hizo zinafanyia kazi au kutoa harufu mbaya, mrundikano wa taka ambao unaathiri watumiaji, au unaosababisha hali ya hatari kwa afya ya jamii, usalama, au ustawi, au hatari kwa wanyama, ndege, wanyama pori, samaki, au viumbe vyote vya baharini, mimea au kusababisha hali mbaya ya hewa, upungufu, au kizuizi ambacho ni sehemu katika sheria hizi.

"Udongo" Kama ilivyo katika Sheria ya Usimamizi wa Mazingira ya Mwaka 2004 maana yake ni pamoja na dunia, mchanga, miamba, miamba tope, madini, uoto wa mimea, mimea na wanyama iliyoko chini ya udongo pamoja na vumbi

''Vitu hatari" – Maana yake Kama ilivyotafisiriwa katika Sheria ya usimamizi wa Mazingira ya Mwaka 2004, ni kemikali yoyote, taka gesi, madawa, vidonge, mimea wanyama au viumbe hai visivyoonekana ambavyo ni hatari kwa afya ya binadamu, maisha au mazingira

''Waziri'' maana yake ni Waziri mwenye dhamana ya Serikali za Mitaa

SEHEMU YA PILI
MASHARTI YA UFUGAJI

.

wajibu wa mfugaji

4 Kila mfugaji chini ya Sheria Ndogo hizi

(a) Atatakiwa kufuga idadi ya mifugo kama itakavyoamriwa na Halmashauri husika.

(b) Atatakiwa kufuga na kulisha mifugo yake katika maeneo ya malisho yaliyopangwa na Halmashauri.

(c) Atatakiwa kupitisha mifugo yake katika njia (stock routes) zilizopangwa na kutengwa na Halmashauri

(d) Atatakiwa kuwa na kadi ya mifugo itakayoonyesha idadi na aina ya mifugo aliyonayo.

(e) Atatakiwa kupeleka mifugo katika majosho kama atakavyoagizwa na halmashauri.

(f) Atatakiwa kupeleka mifugo yake katika vituo vya chanjo kama itakavyoamriwa na Halmashauri, na atalipia chanjo hiyo kama atatakiwa kufanya hivyo.

(g) Atatakiwa kuchangia gharama za ukarabati wa majosho kama sehemu ya mchango wake, pale itakapobidi kufanya hivyo, na kwa gharma itakayopendekezwa na Halmashauri.

(h) Atatakiwa kuchangia gharama za uboreshai wa maeneo ya malisho yaliyotengwa na Halmashauri.

(i) Atatakiwa kuweka alama kwenye mifugo yake (Branding, ear tags) na katika viungo vya mifugo vinavyopendekezwa ili kutoharibu zao la ngozi.

(j) Atatakiwa kuhudhuria mafunzo ya ufugaji kama atakavyo hitajiwa na Halmashauri.

(k) Kutokata miti kwa lengo la kufukuza mbung'o.

Masharti kwa mfugaji

5 Ni marufuku kwa mfugaji yeyote

(a) Kuchunga, kulisha,au kunywesha maji mifugo katika maeneo ambayo hayakutengwa kwa shughuli hiyo

(b) Kusafirisha mifugo kwa kuiswaga barabarani.

(c) Kusafirisha au kuhamisha mifugo kutoka eneo moja hadi lingine bila kibali kutoka kwa Halmashauri

(d) Kibali cha kuingiza mifugo katika eneo la Halmashauri kitatolewa na afisa kilimo na mifugo

(e) Kuuza au kununua mifugo katika maeneo ambayo siyo mnada, masoko au maguli ya mifugo yaliyoaidhinishwa na Halmashauri.

(f) Kufuga mifugo mingi katika eneo dogo la Halmashauri

(g) Ni marufuku kwa mfugaji yeyote kupitisha mifugo katika maeneo ambayo hayakuidhinishwa na Halmashauri kupitisha mifugo

Kudhibiti mifugo inayozurura ovyo

6(1) Halmashauri itakamata mifugo au mfugo wowote Utakaoonekana unazurura hovyo katika eneo la Halmashauri ya Manispaa ambapo hapajaruhusiwa kuchungia mifugo

(2) Mfugo wowote utakaokamatwa utalipiwa faini na gharama nyingine zitakazojitokeza kama itakavyoamriwa na Halmashauri husika,baada ya kulipia hizo gharama atarudishiwa mifugo yake.

(3) Endapo mwenye mifugo au mfugo hatatokea ndani ya kipindi kilichowekwa na Halmashauri husika tangu kukamatwa kwa mifugo hiyo,Mkurugenzi wa Halmashauri atakuwa na haki ya kuuza kwa mnada mfugo au mifugo hiyo baada ya kupata idhini ya Mahakama.

(4) Baada ya mauzo, Mkurugenzi atakata fedha za faini, gharama za mnada na gharama za ulinzi na fedha zitakazobaki atapewa mwenye mifugo na kama hataonekana ndani ya muda uliopangwa na halmashauri fedha hizo zitaingizwa katika vyanzo vya mapato ya Halmashauri.

(5) Endapo mwenye mifugo hiyo atakuwa na sababu za msingi za kutofika kwake katika muda uliopangwa na Halmashauri, halmashauri itarudhisha fedha zake.

(6) Endapo kutatokea kufa kwa mifugo au mfugo Halmashauri haitawajibika na ulipaji wa gharama zozote.

Ukaguzi wa mifugo

7(1) Itakuwa halali Kwa afisa kilimo na mifugo, maafisa watendaji wa kata na vijiji, na Afisa yeyote wa Halmashauri atakayeteuliwa kusimamia utekelezaji wa Sheria Ndogo hizi kuingia katika nyumba au jengo lolote wakati wowote kwa madhumuni ya kukagua na kuhesabu idadi ya mifugo iliyomo katika nyumba hiyo.

(2) Mtu yeyote atakaye wauzia maafisa waidhinishwa katika kifungu cha 7(1) kutekeleza wajibu wao chini ya Sheria Ndogo hii atakuwa ametenda kosa.

Wajibu wa Halmashauri

8(1) Ni wajibu wa kila Halmashauri kutenga maeneo maalumu Kwa ajili ya shughuli za kulisha na malisho na kwa kuzingatia idadi ya mifugo ndani ya eneo la Halmashauri husika na kwa mujibu wa Sheria ya Ardhi Sura ya 113 na 114 pamoja na Sheria ya usimamizi wa Mazingira

Na.20 ya Mwaka 2004.

(2) Halmashauri itatenga njia maalumu ya kupitisha mifugo kwenda na kurudi malishoni, Minadani.

(3) . Halmashauri itafanya sensa ya mifugo na kutoa kadi za mifugo na elimu ya ufugaji bora kwa jamii

Taratibu za ufugaji

9(1) Wafugaji wote watatakiwa kuzingatia masharti ya kufuga kama yalivyo katika Sheria Ndogo hizi au Sheria yeyote iliyotungwa na Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania.

(2) Kila mfugaji atatakiwa kupeleka mfugo/mnyama wake machinjioni au mahalil huduma hiyo inapopatikana. Hairuhusiwi mtu yeyote kuchinjia nyama mahali pengine popote.

(3) Ni marufuku kwa mtu yeyote kununua, kuuza au kufanya Biashara ya kubadilishana aina yeyote ya mifugo katika eneo lolote la Halmashauri ya Manispaa isipokuwa kwenye minada au magulio yaliyotengwa kwa shughuli hiyo na Halmashauri.

SEHEMU YA TATU
KILIMO NA UHIFADHI WA ARDHI

Taratibu za kilimo

10(1). Mtu atakayetaka kuendesha shughuli za kilimo katika Halmashauri atatakiwa kuzingatia taratibu za kilimo kama zitakavyotolewa na Halmashauri kwa kuzingatia sheria ya Ardhi sura ya 113 na 114 na Sheria nyingine zitakazotungwa na Bunge.

(2) Itakuwa halali kwa Halmashauri kuingia katika shamba lolote kwa madhumuni ya kufanya ukaguzi na kuhakikisha utekelezaji wa Sheria Ndogo itakayotungwa na Halmashauri.

Masharti kwa mkulima

11(1) Ni marufuku kwa mtu yeyote kulima katika miteremko, karibu na vyanzo vya maji, kandokando ya mito, mabwawa na maziwa au kufanya jambo lolote litakalo haribu hifadhi ya mazingira bila kuzingatia ushauri wa Afisa wa Kilimo.

(2) Ni marufuku kwa mtu yeyote kutumia kinyume ardhi iliyotengwa kwa matumizi ya kilimo kama ilivyopangwa na

kuidhinishwa na Halmashauri.

(3) Ni marufuku kwa mtu yeyote kusafisha shamba kwa Ajili ya kilimo kwa njia ya kuchoma moto njia ya isipokuwa kwa kibali maalumu kutoka kwa Halmashauri husika

(4) Kibali kitakachotolewa chini ya Sheria Ndogo hizi Ndogo kitakuwa cha maandishi na kitaonyesha jina la mwenye kibali, tarehe na eneo analotaka kuchoma moto.

(5) Muda unaotakiwa kuchoma moto chini ya Sheria Ndogo ni kuanzia saa 12:00 Asubuhi hadi saa 4.00 asubuhi.

(6) Ni wajibu wa Halmashauri kusimamia shughuli za Kilimona kuhakikisha kuwa wanazuia Kilimo cha kuhamahama na kuhimiza Kilimo cha mzunguko (crops rotation)

Uhifadhi wa Uoto wa asili

12 Ni wajibu wa wakazi wa eneo ambalo uoto wa asili au mazingira ya eneo husika yameharibiwa,kuhakikisha kuwa wanalirudisha katika hali yake ya kawaida kwa kupanda miti au kutoendelea kuharibu mazingira na kuwezesha uoto urudi katika hali yake.

Uchimbaji mchanga na kokoto

13(1) Ni marufuku kwa mtu yeyote kuchimba mchanga katika maeneo yasiyoruhusiwa na Halmashauri kama vile katika maeneo ya makazi ya watu, maeneo yaliyohifadhiwa kando kando ya mito au ndani ya mto,bwawa au ziwa isipokuwa kwa rushusa maalumu ya Halmashauri.

14 Ni marufuku kwa mtu yeyote kujenga nyumba au jengo lolote katika eneo la hifadhi.

SEHEMU YA NNE

HIFADHI YA VYANZO VYA MAJI

Wajibu wa Halmashauri Kulinda vyanzo vya

15(1) Kila Halmashauri itawajibika kuanzisha, kusimamia na kulinda vyanzo vya maji.

maji

(2) Ni wajibu wa Halmashauri kuchukua hatua kali za kisheria dhidi ya mtu yoyote atakayeharibu chanzo cha maji au kushindwa kushiriki katika shughuli za kuhifadhi vyanzo vya maji bila sababu ya msingi.

Kulinda eneo la hifadhi

16(1) Ni marufuku kwa mtu yeyote kulima, kukata miti, kuchunga mifugo au kufanya jambo lolote linaloharibu kwa namana yoyote chanzo cha maji na hifadhi ya mazingira.

(2) Itakuwa ni wajibu wa kila Halmashauri kupanda miti isiyonyonya maji katika vyanzo vya maji Kwa kuzingatia maelekezo ya Afisa Misitu

(3) Ni marufuku kwa mtu yeyote kumiliki eneo la chanzo cha Maji isipokuwa Halmashauri husika tu

Uchafuzi wa vyanzo vya maji

17(1) Nimarufuku kwa mtu yoyote, Kiwanda, Taasisi, Shirika kuelekeza mabomba ya maji machafu kwenye mito mabwawa, ziwa, visima, mifereji,chemichemi au sehemu yoyote ambayo ni Chanzo cha Maji kwa ajili ya matumizi ya binadamu na wanyama au viumbe vingine vilivyo hai.

(2) Ni marufuku mtu yeyote kuweka kitu chochote chenye sumu ndani ya maji ambayo yanatumiwa na binadamu au kiumbe chochote hai.

SEHEMU YA TANO:
HIFADHI YA MISITU

Kuchoma au kusababisha moto

18 (1) Ni marufuku kwa mtu yoyote kuchoma moto misitu Kwa namna yoyote ile katika Misitu iliyoko eneo la Halmashauri.

(2) Iwapo moto utatokea katika eneo la Halmashauri, Kiongozi wa eneo husika atawajibika kutoa ishara ya hatari kwa kutumia njia iliyozoeleka kuamuru wakazi wa eneo hilo kwenda kuzima moto huo unapoonekana kuwa na madhara kwa maisha, mali za watu na uharibifu wa mazingira katika eneo hilo.

(3) Kila mkazi wa eneo hilo atawajibika kushiriki katika zoezi la kuzima moto huo endapo atatakiwa kufanya hivyo, kama atashindwa kushiriki katika kuzima moto

bila sababu ya msingi atakuwa ametenda kosa.

(4) Kila Mkazi wa eneo hilo atawajibika kushiriki katika zoezi la kuzima moto huo endapo atatakwa kufanya hivyo, kama atashindwa kushiriki katika kuzima moto bila sababu ya msingi atakuwa ametenda kosa.

Kibali cha kuchoma moto

19. Mtu yeyote aliyepata kibali cha kuchoma moto atalazimika kutoa taarifa kwa majirani walioko katika eneo analotaka kuchoma moto kabla ya siku saba (7) na ataweka njia za kuzuia moto

Ukataji miti

20.(1) Hairuhusiwi kwa mtu yoyote kukata miti katika maeneo ya misitu iliyohifadhiwa kwa ajili ya matumizi ya aina yoyote bila kupata kibali kutoka Halmashauri.

(2) Halmashauri itatakiwa kuhakiki kama miti inayovunwa imekomaa na inafaa kwa ajili ya matumizi.

(3) Ni marufuku kwa mtu yoyote kuvuna miti katika msitu ambao umehifadhiwa kwa ajili ya viumbe maalumu ambao ni rasilimali kwa Taifa.

(4) Watu wanao vuna miti kwa ajili ya kuchoma mkaa watatakiwa kuwa na eneo maalum lililoidhinishwa na Halmashauri husika kwa ajili ya kuchoma mkaa.

Wajibu wa kupanda miti

21 Kila Mkazi wa Halmashauri atawajibikakupanda na kutunza miti katika eneo lake kama atakavyoelekezwa na Halmashauri.

(a) kupanda na kutunza miti katika makazi yake kama atakavyoelekezwa na Halmashauri

(b) Kupanda na kutunza miti katika shamba au mashamba anayomiliki

22 (1) Kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi;

(a) Kila kijiji kitawajibika kutenga eneo la hifadhi ya Msitu wa asili (Ndobido) kwa ajilil ya matumizi ya baadaye.

(b) Kila kijiji kitalazimika kutunza miti yote inayopandwa katika eneo la Kijiji.

(c) Kila Kijiji kitahakikisha ya kuwa kila kaya inapandamiti isiyopungua kumi kwenye eneo la nyumba yake.

(d) Mtu yeyote anayetaka kukata miti/mti wa matumzi ya kuchonga vifaa, kujenga nyumba, kutengeneza zizi na shughulli nyingenezo, itabidi kupata kibali cha maandishi toka kwka Mwenyekiti wa Kijiji, Mtendaji wa Kijiji na kibali cha Afisa Maliasili wa Manispaa au Wasaidizi wake kwa miti iliyopandwa na kuhifadhiwa

na Halmashauri ya Manispaa.

(e) Kila kijiji kitapaswa kutenga na kpanda shamba la miti ekari 2 kila mwaka na kulitunza.

(f) Kila Shule au Taasisi nyingineyo Manispaani itapaswa kupanda miti ya kukinga upepo kuzunguka majengo yake na kuwa na shamba lisilopungua miti hekta 2

(g) Kijiji kitapaswa kutunza na kuhifadhi miti na nyasi kwenye milima, makorongo na vyanzo vya maji ili kuzuia mmomonyoko wa udongo.

(h) Kijiji kitahakikisha kuwa kila anayeandaa shamba kwa ajili ya kilimo hatumii moto na anapanda miti kwenye mipaka ya shamba lake kama kinga upepo.

(i) Kila mtu mwenye nyumba kwenye Mji Mdogo atawajibika kupanda miti kando ya barabara inayopita mbele ya nyumba yake na kuitunza.

(j) Kila Mwenyekiti wa Kitongoji, Mtendaji wa Kijiji, Mkuu wa Taasisi yoyote Manispaani atahakikisha kuwa Kijiji/Taasisi ina msitu wa hifadhi wa miti ya kupandwa au ya asili iliyotengwa kwa madhumuni ya kuhifadhi ardhi, mazingia na matumizi ya baadaye.

SEHEMU YA SITA
TAKA NGUMU NA LAINI

Utupaji wa taka ngumu na laini

23 (1) Ni wajibu wa kila Halmashauri kutenga eneo kwa ajili ya kutupa taka ngumu na laini na kusimamia kwa karibu usafi katika eneo lake.

(2) Mtu yeyote atakayetupa ovyo taka ngumu au laini, au Kujisaidia katika kingo za bahari, mito, maziwa, mabwawa au kwenye vyanzo vya maji vilivyoko katika halmashauri yoyote atakuwa ametenda kosa.

Uendeshaji Wa viwanda

24. Ni marufuku kuendesha shughuli za karakana, mashine ya kusaga, kuranda mbao, kukamua maji ya matunda Kuchomelea vyuma au kuendesha shughuli yoyote inayozalisha Uchafu ambao unaleta athari kwa binadamu na viumbe wengi katika maeneo ya makazi ya watu bila kuzingatia taratibu za ujenzi

SEHEMU YA SABA
MAKOSA NA ADHABU

Makosa na adhabu

25 (1) Mtu yeyote atakuwa ametenda kosa ikiwa;

yanayohusu mifugo			(a)Ataingiza mifugo katika eneo la Halmashauri bila kibali. (b)Atasafirisha mifugo bila kuwa na kibali (c)Atalisha mifugo katika maeneo yasiyoruhusiwa au (d)Atafuga mifugo zaidi ya idadi iliyoruhusiwa,
Makosa yanayohusu kilimo	26		Mtu yeyote atakayekiuka masharti ya kilimo, kuchimba mchanga, kokoto, madini katika maeneo yasiyoruhusiwa na Halmashauri atakuwa ametenda kosa.
Makosa na adhabu yanayohusu kuhifadhi ardhi	27		Mtu yeyote atakayekiuka masharti ya kuhifadhi Ardhi atakuwa ametenda kosa.
Makosa na adhabu yanayohusu vyanzo vya maji.	28	(1)	Mtu yeyote atakayeharibu vyanzo vya maji au kushindwa kushiriki katika shughuli za kuhifadhi vyanzo vya maji atakuwa ametenda kosa
		(2)	Mtu yeyote atakayebainika kuwa ameweka sumu ya aina yoyote kwa namna yoyote ambayo inaathiri masha ya binadamu na viumbe wengine ambao ni rasilimali ya Taifa atakuwa ametenda kosa.
Makosa yanayohusu kuharibu misitu	29		Mtu yoyote atakuwa ametenda kosa ikiwa;
		(a)	Atachoma au kusababisha moto katika misitu bila kibali au,
		(b)	Atashindwa kushiriki katika kuzima moto au,
		(c)	Atavuna mazao ya misitu katika misitu iliyohifadhiwa na isiyohifadhiwa, bila kibali au,

		(d)	atachoma mkaa na kukata kuni bila kibali, au
		(e)	Atafyeka nyasi, kung'oa vichaka na kung'oa visiki kwenye misitu bila kibali.
		(f)	Atachoma au kusababisha moto katika misitu bila kibali au.
		(g)	Atashindwa kushiriki katika kuzima moto au.
		(h)	Atavuna mazao ya misitu kaika misitu iliyohifadhiwa/isiyohifadhi, bila kibali au
		(i)	Atachoma mkaa na kukata kuni bila kibali au
		(j)	Atafyeka nyasi, kung'oa vichaka na kung'oa visiki kwenye misitu bila kibali.
		(k)	Kuchungia mifugo kwenye eneo lake lolote lililopandwa miti au iliyohifadhiwa kama bustani ya miti.
		(l)	Kukata miti au kuchungia mifugo kwenye miti iliyopandwa kwa ajili ya kuzuia mmomonyo wa udogo au kinga upepo.
		(m)	Kubandua magome ya miti kwa ajili kutengeneza vilindo, mzinga na vitu vingine bila ya kuwa na kibali.
		(n)	Kulima au kukata miti katika vyanzo vya maji, milima, kando ya njia, makorongo na sehemu nyingine zozote zinazohifadhiwa ili kupunguza mmomonyoko wa udongo.
Makosa yanayohusu taka ngumu na laini	30		Mtu yeyote atakayetupa ovyo taka ngumu au laini katika maeneo yoyote yasiyoruhusiwa na Sheria hii au Sheria nyingine yoyote iliyotungwa na Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, atakuwa ametenda kosa.
Makosa yanayohusu taka za majimaji	31.		Mtu yeyote atakayetiririsha maji machafu yanayoleta madhara kwa binadamu na viumbe vingine hai atakuwa ametenda kosa
Makosa yanayohusu viwanda	32		Mtu yoyote atakayeendesha shughuli za kiwanda au viwanda vidogo, karakana, mashine za kusaga na kukoboa nafaka mashine za kuranda mbao katika makazi ya watu bila kuzingatia taratibu za mipango miji atakuwa ametenda kosa
Adhabu	33		Mtu yeyote atakayevunja Sheria Ndogo hizi atakuwa ametenda kosa na akipatikana na hatia atatozwa faini isiyozidi shilingi elfu hamsini (Tshs.50,000/=) au kifungo kisichozidi miezi kumi na mbili au vyote kwa pamoja faini na kifungo.